

Vinnubrögð atvinnulífs...

...hvar stöndum við og hvert er ferð heitið?

25. mars 2011

Innri endurskoðunardagurinn

Finnur Oddsson

VIÐSKIPTARÁÐ ÍSLANDS
ICELAND CHAMBER
OF COMMERCE

Yfirlit

1. Um öryggisvinnubrögð í hættulegum atvinnurekstri
2. Af aðferðafræði (BBS)
3. Um öryggisvinnubrögð í „hættulausum“ atvinnurekstri
4. Vinnubrögð atvinnulífs: hver er staðan?
5. Áherslur VÍ hingað til og framundan

1. Um öryggisvinnubrögð í hættulegum atvinnurekstri

Af hverju?

- Til að forðast slys
 - Meiðsl
 - Örkuml
 - Dauðsföll
- Til að forðast kostnað
 - Rekstur (LTAs)
 - Heimili/fjölskyldur
 - Samfélagslegur

Hvað - vinnubrögð?

- Öryggisreglur og leiðbeiningar
 - Nota hlífðarbúnað
 - Fara eftir verkferlum
 - Reglulegt viðhald véla og tækja
 - O.s.frv.

Vandamál?

Flestir vita hvað þeir eiga að gera, en...

...tíðni óöruggra vinnubragða er samt of mikil

... slys eru samt of algeng

Af hverju?

Aðstæður styðja við röng vinnubrögð

Óörugg vinnubrögð

Auðveldara

Fljótlegra

Minni fyrirhöfn

„Kemur ekkert fyrir mig“

Slys sjaldan ... a.m.k. miðað við tíðni
vinnubragða

Örugg vinnubrögð

Erfiðara

Tekur lengri tíma

Fyrirhöfn - vesen

„Kemur ekkert fyrir mig“

Slys sjaldan ... og reyndar enn
sjaldnar en við óörugg vinnubrögð

Verkefni stjórnenda...

...að láta

rétt vinnubrögð

skipta máli!

2. Af aðferðafræði

„Behavior based safety“

Behavior based safety (virkar)

- Skilgreining og kynning
- Áhersla á æskileg vinnubrögð
- Mælingar
 - Reglulegar mælingar („eftirlit“)
- Láta vita - endurgjöf
 - Svo að rétt vinnubrögð skipti máli (ýmsar nálganir)
 - „Afleiðingar“
- Endurmat og endurtekning

Algeng nálgun (virkar illa)

- Skilgreining og kynningu
 - Snjöll í þessu
- Mælingar
 - Við vitum sjaldan mikið um hvort og hvenær æskileg vinnubrögð eiga sér stað
 - Mælingar eru aukastærð
- Láta vita - endurgjöf
 - Tilgangslaust án mælinga
 - Ekki hægt að láta rétt vinnubrögð skipta máli – tilviljunarkennt
- Endurmat og endurtekning
 - Ekki til staðar

3. Um öryggisvinnubrögð í „hættulausum“ atvinnurekstri

Af hverju?*

- Til að forðast „slys“
 - Innherjaviðskipti
 - Markaðsmisnotkun
 - Verðsamráð og misnotkun á markaðsráðandi stöðu
 - „Hættuleg“ viðskiptasambönd
 - Gengið á hagsmuni viðskiptavina, starfsfólks, lánadrottna, eigenda og komandi kynslóða (ósjálfbærni)
- Til að forðast kostnað
 - Rekstrartruflun
 - Lögsóknir
 - Samfélagslegur kostnaður
 - O.s.frv.

Hvað - vinnubrögð?

- Öryggisreglur og leiðbeiningar
 - Upplýsingamiðlun - gagnsæi
 - Ársreikningaskil
 - Fjölbreytni
 - Kynjahlutföll í forystusveit
 - Góðir stjórnarhættir
 - Stjórnarháttaleiðbeiningar
 - Óhæði og fjölbreyttni stjórnarmanna, innra eftirlit og áhættustýring, markmiðasetning og árangursmat stjórna, undirnefndir, upplýsingagjöf (t.d. stjórnarháttayfirlýsing)
 - Löggjöf á sviði atvinnurekstrar
 - Verðbréfavíðskiptareglur, samkeppnisreglur, jafnréttislög, lög um heilbrigði og hollustuhætti á vinnustöðum, o.s.frv.
 - O.s.frv.

* Ávinningur góðra stjórnarháttanna meiri en eingöngu að forðast slys

Er á einhvern hátt hagkvæmara að sniðganga
öryggisvinnubrögð í „hættulausum“
atvinnurekstri en að vinna eftir þeim?

Dómur reynslunnar?

Aðstæður styðja líka við röng vinnubrögð í „hættulausum“ atvinnurekstri

Óörugg vinnubrögð

Auðveldara

Fljótlega

Minni fyrirhöfn

„Kemur ekkert fyrir mig“

Slys sjaldan ... a.m.k. miðað við tíðni vinnubragða

Örugg vinnubrögð

Erfiðara

Tekur lengri tíma

Fyrirhöfn - vesen

„Kemur ekkert fyrir mig“

Slys sjaldan ... og reyndar enn sjaldnar en við óörugg vinnubrögð

Er hægt að láta góð (öryggis)vinnubrögð á „hættulausum“ vinnustöðum skipta meira mála?

4. Vinnubrögð atvinnulífs: hver er staðan?

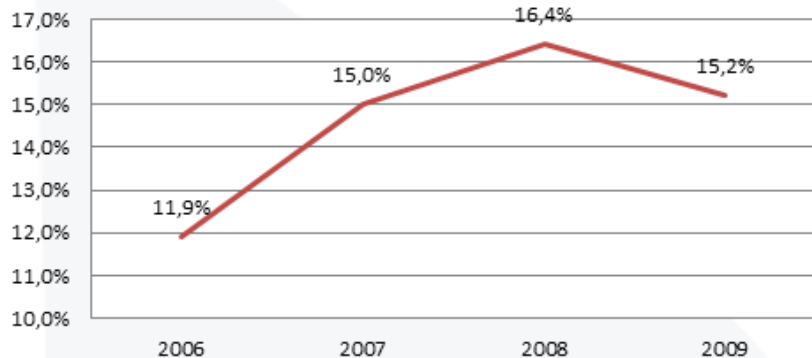
Öryggisvinnubrögð í „hættulausum“ atvinnurekstri

- a. Upplýsingagagnsæi?
- b. Fjölbreytni?
- c. Góðir stjórnarhættir?
- d. Samkeppnisreglur?

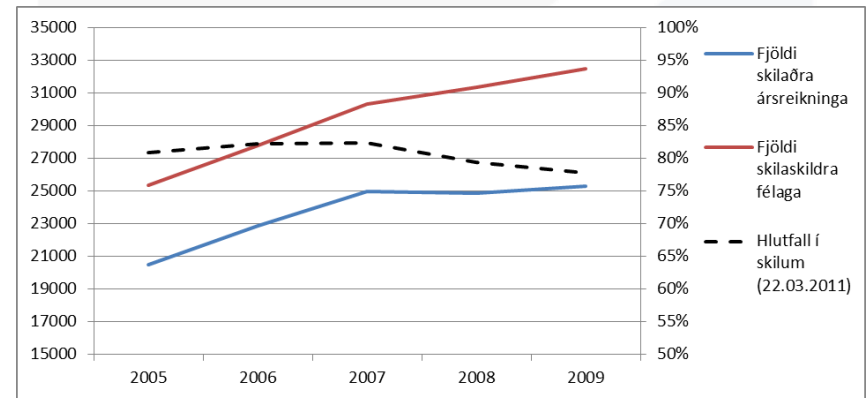
a. Upplýsingagagnsæi – Ársreikningaskil *Á réttri eða rangri leið?*

Skil 1. sept fyrir árið á undan
(2007-2010)

Hlutfall félaga sem skilar
ársreikningum á réttum tíma

Skil 22. mars: +2 ár frá reikningsári
Eru vanskil vandamálið?

- 32.565 fyrirtæki í Hlutafélagaskrá
- 14.749 í virkri starfsemi

a. Upplýsingagagnsæi – ársreikningaskila

Virðist miða í rétta átt

FLY TO NEW YORK
35 DESTINATION
DELTA AIRFRANCE ICELANDAIR

Forsíða Fréttir Ummæli Pennar Silfríð Orðið Lúgan Tilveran

Innlent, Viðskipti - miðvikudagur - 23.3 2011 - 15:20 - 4 ummæli

Skussarnir taka við sér. Sektorhótanir skilbera árangur

Hótanir embættis skattstjóra króna sekt á fyrirtæki sem ársreikningum sínum fyrir verulegan árangur og streitu embættisins.

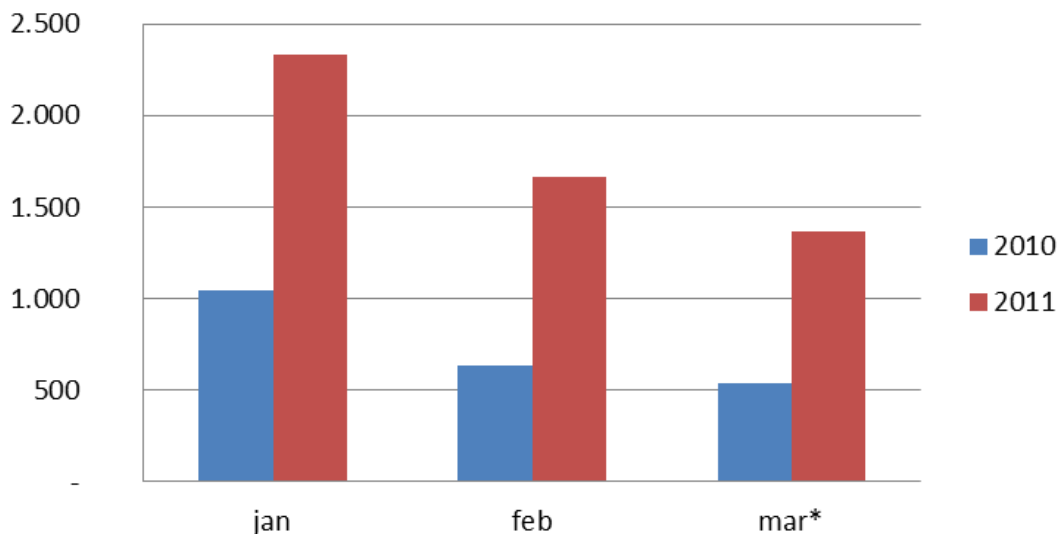
Eins og [Eyjan](#) greindi frá í síðri vísun, hafa verið yfir tíu þúsund íslenskt höfðu hjá líða að skila inn á tímum.

Í kjölfar mikilla vanskila ákvarðaðu áramótin að beita loks sektum.

Ársreikningum á að skila á hverju ári en verulegar brotalamir hafa verið á því hingað til.

Segir Skúli Jónsson, sviðsstjóri skráasviðs ríkisskattstjóra, Eyjunni að þetta hafi verið árangur. Þá hafi allmörg fyrirtæki beðist lengri frestar til að ganga frá sínum málum. Staðan nú sé sú að sektarbréf fari út í næstu viku til þeirra fyrirtækja sem ekki hafa brugðist við tilmælum embættisins á neinn hátt.

Fjöldi skráðra ársreikninga hjá RSK

Vinnubrögð atvinnulífsins: hver er staðan?

Fjölbreytni, góðir stjórnarhættir og samkeppnisreglur?

Fjölbreytni: kynjahlutföll sem
vísbending?

Góðir stjórnarhættir: Orðræða og
áhugi sem vísbending?

Samkeppnisreglur: Orðræða og áhugi
sem vísbending?

?

?

?

5. Markmið með áherslum VÍ

Stuðla að því að til verði raunverulegar aðstæður sem ýta undir góð (öryggis)vinnubrögð atvinnulífs er varða stjórnarhætti, fjölbreytni og gagnsæi

Skilvirk stýring?

Skilgreiningar og kynning (æskileg vinnubrögð)	✓
Mælingar - eftirlit	?
Láta vita - endurgjöf	?
Endurmat og endurtekning	?

5. Áherslur VÍ

Skilgreiningar ... vísbendingar um hvað á að gera

Vinna við stjórnarhætti fyrir hrun ...

- Útgáfa leiðbeininga fyrst 2004
 - Endurskoðun 2005
 - Eftirfylgni meira í orði en á borði, eins og reynslan ber með sér

... og eftir.

- Nýjar leiðbeiningar 2009
 - Kynningarfundir, aðstoð við innleiðingu, ráðstefna “Getum gert betur”, samvinna við HR um námskeiðshald
- Fjölbreytni stjórna
 - Samstarfssamningur við FKA, SA, Creditinfo og allra flokka á Alþingi um að fjölga konum forystusveit

5. Áherslur VÍ

Skilgreiningar ... vísbendingar um hvað á að gera

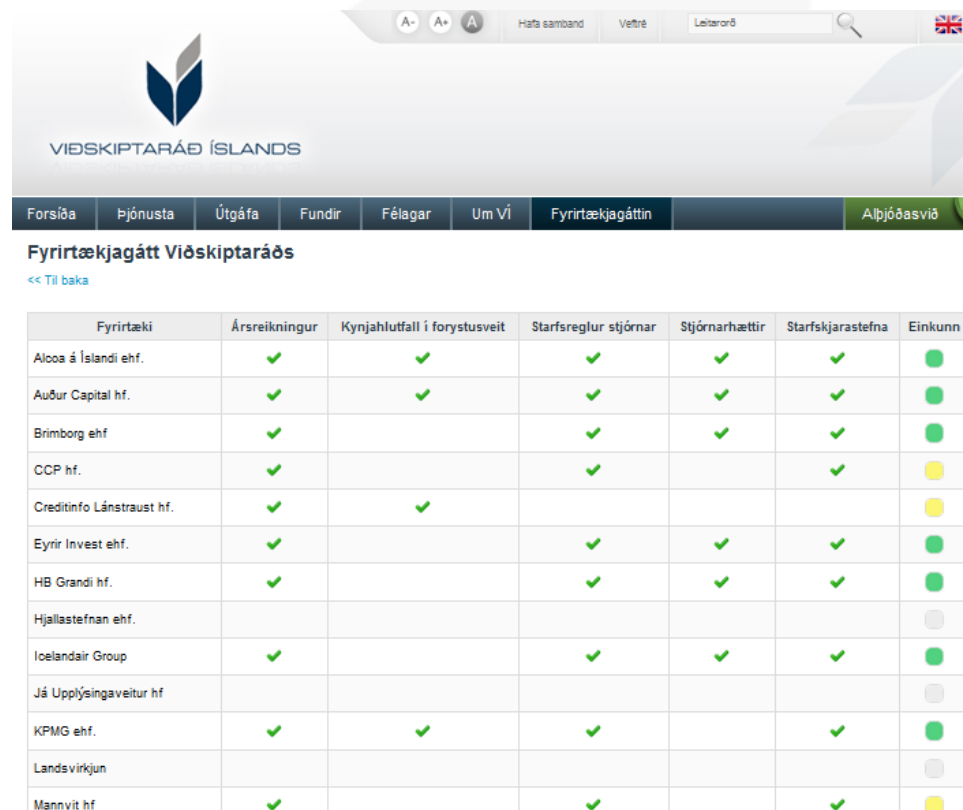
Upplýsingagagnsæi - ársreikningaskil

- Kynna reglur og benda á mikilvægi þess að atvinnulíf virði lög og reglur um ársreikningaskil
- Samstarf við ráðuneyti, RSK, SA o.fl. um nauðsynlegar úrbætur
 - Lagabreytingar og samræmi við nágrannalönd – ábyrgð stjórnenda og stjórnarmanna
 - Nýting ákvæða í lögum
 - Skoða þarf reglur um afskráningar og auðvelda slit
- Aðkoma endurskoðenda
 - Skil til ársreikningaskrár með skattskilum? Flókið?

5. Áherslur VÍ: Fyrirtækjagátt VÍ

Mælingar – eftirlit – endurgjöf ...

- Vefsvæði fyrir grunnupplýsingar um rekstur
 - ársreikningi skilað, kynjahlutföll, starfsreglur, meginþættir starfskjarastefnu og stjórnarhættir
- Tilgangurinn að auka gagnsæi og hvetja fyrirtæki til að innleiða góða starfshætti
- Ýtir undir umræðu um stjórnarhætti hjá stjórnendum og í stjórnnum
- Gerir upplýsingar um „öryggisvinnubrögð“ aðgengileg hagsmunaðilum sem geta látið þau skipta máli
 - Fjölmíðlar, fyrirtæki, fjárfestar, birgjar, viðskiptavinir, o.s.frv.

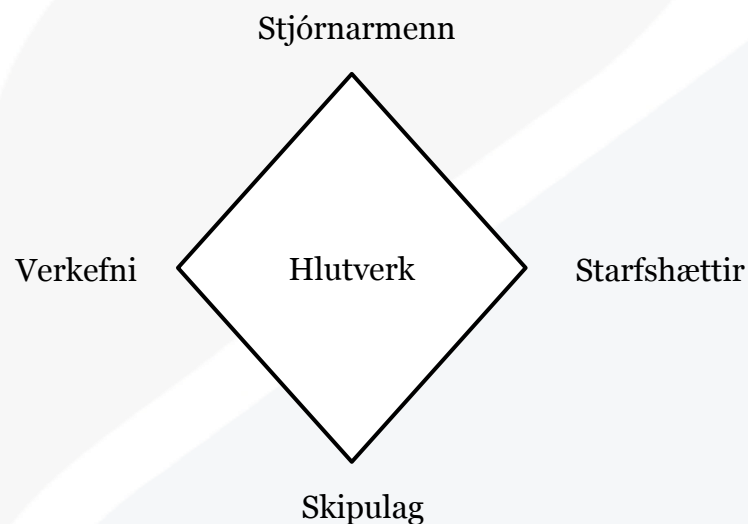

Fyrirtæki	Ársreikningur	Kynjahlutfall í forystusveit	Starfsreglur stjórnar	Stjórnarhættir	Starfskjarastefna	Einkunn
Alcoa á Íslandi ehf.	✓	✓	✓	✓	✓	●
Auður Capital hf.	✓	✓	✓	✓	✓	●
Brimborg ehf	✓		✓	✓	✓	●
CCP hf.	✓		✓		✓	●
Creditinfo Lánstraust hf.	✓	✓				●
Eyrir Invest ehf.	✓		✓	✓	✓	●
HB Grandi hf.	✓		✓	✓	✓	●
Hjallastefnan ehf.						●
Ícelandair Group	✓		✓	✓	✓	●
Já Upplýsingaveitur hf						●
KPMG ehf.	✓	✓	✓		✓	●
Landsvirkjun						●
Mannvit hf	✓		✓		✓	●

5. Áherslur VÍ: Úttekt á stjórnarháttum

Mælingar – eftirlit – endurgjöf ...

- Formleg úttekt á stjórnarháttum
 - Sjálfsmat
 - Mat óháð aðila
- Samstarfssamningur við OMX, SA og Rannsóknarsetur HÍ í stjórnarháttum
- Grunnþættir úttektar: hlutverk, verkefni, skipulag, starfshættir stjórna og stjórnarmenn
- Ýta undir umræður og aðgerðir sem efla góða stjórnarhætti
- Veita fyrirtækjum viðurkenningu sem „**Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum**“
- Búa til einskonar gæðastimpil sem er til leiðsagnar þeim er skipta við viðkomandi fyrirtæki

Markmið með áherslum VÍ

Stuðla að því að til verði raunverulegar aðstæður sem ýta undir góð (öryggis)vinnubrögð atvinnulífs er varða stjórnarhætti, fjölbreytni og gagnsæi

Góðir stjórnarhættir þurfa að skipta máli

Ef hagsmunaaðilar, þ.e. viðskiptavinir, fjárfestar, lánadrottnar (o.s.frv.) ...

...telja að fyrirtæki sem standa vel að öryggisvinnubrögðum í skilning stjórnarhátta séu eftirsóknaverðari til samstarfs ...

... og hægt er að auðkenna slík fyrirtæki sérstaklega (t.d. sem fyrirmyndarfyrirtæki) ...

... þá fer það að skipta raunverulegu máli að leggja meiri rækt við slík öryggisvinnubrögð í íslensku atvinnulífi

Markmiðið næst ekki...

...ef eingöngu er lögð áhersla á skilgreiningu og kynningu á æskilegum vinnubrögðum / góðum stjórnarháttum...

...mat á frammistöðu þarf að eiga sér stað og niðurstöðurnar að skipta máli...

Skilgreiningar og kynning (æskileg vinnubrögð)	✓
Mælingar - eftirlit	✓
Láta vita - endurgjöf	✓
Endurmat og endurtekning	✓

Innri endurskoðendur í lykilstöðu

- Mikilvæg hlutverk sem felur í sér...
 - “Innri endurskoðun er starfsemi sem veitir **óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf** sem er ætlað að vera virðisaukandi og bæta rekstur fyrirtækja og stofnana. Innri endurskoðun leggur **mat á og bætir virkni áhættustýringar, eftirlitsaðferða og stjórnarháttanna** með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum og styður þannig viðkomandi fyrirtæki eða stofnun í að ná markmiðum sínum.”
- ... nægileg nánd til að fylgjast með (mæla) „öryggisvinnubrögð „
- Fögnum samstarfi um markmið og verkfæri
 - Leiðbeiningar VÍ, SA og OMX
 - Fyrirtækjagátt VÍ
 - Úttektir Rannsóknarmiðstöðvar HÍ um stjórnarhætti

Vinnubrögð atvinnulífs...

...hvar stöndum við og hvert er ferð heitið?

VIÐSKIPTARÁÐ ÍSLANDS
ICELAND CHAMBER
OF COMMERCE